No. 139

JAVASCHE COURANT.

DONDERDAG den 26sten November 182

OFFICIEEL GEDEELTE.

[Do]or *Zijne Excellentie den Minister van Staat, Kommissaris Generaal, is de volgende dispositie genomen:*

MILITAIR DEPARTEMENT.

GEPENSIONEERD.

De 2de luitenant bij de 20ste afdeeling nationale infanterie, *H. Uvens.*

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

EUROPESCHE BERIGTEN.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, *den 15den julí jl.*

De *Courier* geeft sedert eenigen tijd achtervolgens al de officiele stukken, welke betrekking hebben tot de correspondentie, door Engeland omtrent de Portugesche aangelegenheden gevoerd. Deze zeer uitgebreide stukken zijn veelal slechts eene breede uiteenzetting van hetgene gedurende den loop der gebeurtenissen, van tijd tot tijd reeds kortelijk aan onze lezers is medegedeeld; in deszelfs nummer van gisteren bevinden zich echter een paar stukken, welke het ware punt behelzen, waarop de gansche zaak schijnt te draaijen en welke alzoo wel schijnen waardig te zijn de aandacht onzer lezers daarop nogmaals te vestigen.

Het eerste is eene nota van den markies *Barbacena*, op den ..sten november 1828 aan Lord *Aberdeen* ingezonden en strekkende om onder aanhaling der toepasselijke artikelen, uit de onderscheiden tusschen Engeland en Portugal gesloten tractaten te betoogen, dat Keizer *Pedro* wel deugdelijk geregtigd is om Engelands bijstand in te roepen tot herplaatsing van zijne minderjarige dochter Donna *Maria*, op den troon van Portugal; dat dit regt niet bloottelijk geldig is in geval van buitenlandsch geweld, maar ook wel deugdelijk bij binnenlandsche beroerten kan ingeroepen worden, poogt de markies onder anderen te bewijzen uit het tractaat tusschen de Koningen *Eduard III.* en *Ferdinand I.*, in het jaar 1373 en dat tusschen Koningin *Elisabeth* en Koning *Sebastiaan*, in het jaar 1571. Veroorloovende Koning *Eduard* bij eerstgemeld tractaat aan zijne onderdanen, om dienst te nemen onder de vanen van Portugal, ten einde den Koning te dienen tegen deszelfs broeder, die, zoo men zeide, tegen hem in opstand en oorlog was; en bepalende het laatst gemelde tractaat wel deugdelijk het wederkeerig hulp verleenen, niet slechts tegen alle vijanden, maar ook tegen alle verraders, rebellen, enz.

Deze nota nu, is door Lord *Aberdeen*, op den 13den januari van dit jaar, en dit voert ons tot het tweede door ons bedoelde stuk, op eene zoo breedvoerige als doorwrochte wijze beantwoord geworden; ontkennende zijn lordschap eensdeels dat de bijzondere overeenkomsten bij bijzondere gebeurtenissen getroffen, thans tot algemeenen regel zouden kunnen verstrekken, en beweerende dezelve anderdeels, voor zoo verre de aangehaalde oude tractaten op geene bijzondere gebeurtenissen hebben gezien, dat men omtrent derzelver toepassing de wijze dient te raadplegen, op welke zij tot hier toe altijd zijn verstaan geworden, en welke wijze geenzins voordeelig aan de stelling van den markies zoude zijn. Maar, zegt zijn lordschap verder, waar eindelijk zou deze verpligting om ook in het geval van binnenlandsche beroerten te moeten tusschen komen, henen leiden? tot de noodzakelijkheid voor Engeland om zich de geheele bemoeijenis van het bestier over Portugal ten volle en in de kleinste bijzonderheden aan te trekken, en zou Portugal zelf dit immer kunnen gedoogen. In den loop der laatste eeuw was de hulp van Engeland een en andermaal, en nimmer te vergeefs ingeroepen geworden, maar voor het noodlottige jaar 1820 was Engelands bemoeijenis met de binnenlandsche belangen nimmer gevergd geweest, en na dien tijd was dezelve altijd en aanhoudend door Engeland afgeslagen geworden. In 1822 had Koning *Joao VI* het onafhankelijk verklaren van Brazilie en het bestijgen van den keizerlijken troon door zijnen zoon Don *Pedro*, wel deugdelijk als eene daad van rebellie beschouwd gehad, en van Engeland het waarborgen zijner kolonien willen vergen. Maar Engeland, ofschoon het daarzijn van het traktaat van waarborging erkennende heeft beweerd, dat hetzelve slechts toepasselijk was op het geval van uitheemsch geweld.

De onverweldiging door Don *Miguel* bedreven, dus ver[volgt] de lord, zou volgens den Markies *Barbacene* van buiten 's l[ands] aangestookt en bevorderd zijn, maar wel verre van dien, heeft ieder Souverein in Europa zijnen minister terug gero[epen] en alle betrekkingen met het Portugesche hof afgesneden ge[had]. Maar zijn de tractaten van wederzijdsche tusschenkomst [niet] toepasselijk op het geval van binnenlandsche beroerte, [hoe]veel te minder zijn zij dit dan in het geval van twijfelach[tige] troonsopvolging, zoo als het onderhavige. Zijne engelsche [Maj]esteit had, wel is waar, voor zich, Keizer *Pedro* als w[ettig] Koning, en bij deszelfs abdicatie deszelfs dochter Donna *M[aria]* als wettige Koningin van Portugal erkend, maar zoude t[egen] zijne beginselen aandruissen indien hij immer een vrij volk dezelfde erkenning wilde trachten te dwingen. Het eenige d[oor] den Markies aangevoerde argument, hetwelk volgens zijn l[ord]schap eenigen schijn van regt konde geven, was eene aanha[ling] uit het tractaat van 22 october 1807, waarbij Groot-Britt[annie] zich verbonden heeft om nimmer als Koning van Portuga[l te] erkennen, eenig ander dan den erfgenaam en wettigen v[er]tegenwoordiger van het huis van Braganza; maar de kr[acht] van dit tractaat verviel door de beide volgende redenen, [dat] hetzelve was daargesteld voor het bijzonder geval der als[toen] voorziene Fransche invasie, en dat hetzelve door het la[tere] tractaat van 1810 was vervangen geworden. Voorts erkent [zijn] lordschap dat ja, zijne engelsche Majesteit aan Keizer *Pe[dro]* heeft aangeraden gehad, zijnen afstand van de Portugesche kr[oon] officieel te verklaren, en zijne dochter als koningin over [te] zenden, ten einde overtuigend aan Portugal te doen blijk[en] dat het geenszins zijn voornemen was, hetzelve als eene kol[onie] van Brazillie te beschouwen, maar nimmer had Zijne Engels[che] Majesteit den goeden uitslag en het gunstig gevolg van de[zen] zijnen raad gewaarborgd terwijl dezelve echter en nog bov[en]dien waarschijnlijk ten gunstigste zoude zijn uitgevallen gewe[est] ware dezelve intijds nagekomen, en had Donna *Maria* te L[is]sabon de kroon aanvaard, aleer Don *Miguel* weder in het r[ijk] was toegelaten geworden. Eindelijk nog merkt zijn lordsch[ap] aan, dat Keizer *Pedro* zelf welligt aanleiding heeft gege[ven] tot de troonsbestijging van zijnen broeder, door niet tegenstaa[nde] de zijnen afstand, zich in alle deelen het bestier over Portu[gal] te blijven aantrekken, Pairs in hetzelve te zijn blijven a[an]stellen en andere meer dergelijke daden te zijn blijven verrig[ten] waardoor hij onder het volk groot misnoegen en wantrouw[en] had doen ontstaan.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den 7den julij jl.*

In bijzondere berigten uit Odessa tot den 20sten J[uni] wordt gemeld, dat de generaal *Diebitsch*, na het behal[en] van de overwinning van den 11den Juni, eenen parleme[n]tair naar het hoofdkwartier heeft gezonden. Omtrent [het] oogmerk dier zendingen waren de meeningen in Odessa verdee[ld]. Sommigen verzekerden, dat de bevelvoerende generaal o[p] door Z. M. den Keizer gemagtigd zoude zijn, om vredes-onde[r]handelingen te openen, en dat hij van het behaald vo[or]deel gebruik zoude hebben willen maken, om de turksc[he] overheden tot een billijk verdrag te brengen, waardoor a[an] de eene zijde een einde werd gemaakt aan het bloedv[er]gieten, en aan den anderen kant Rusland werd ontslag[en] van een oorlog, welke naar mate dezelve voortduurd[e] meer en meer opofferingen vorderde. Anderen daarenteg[en] meenden, dat de bedoelde zending geen ander oogmerk h[ad] dan eene aanmaning aan de bezetting van Schumla, om [de] verschansingen, op eervolle voorwaarden, aan de russisc[he] troepen overtegeven.

den 12den julí jl.

Ons dagblad deelt het volgende schrijven mede uit Salonic[a] van den 7den mei, over de schokken van aardbeving, sede[rt] eenigen tijd in die omstreken gevoeld.

„Ik schrijf u dezen van de achterplaats van mijn huis, wa[ar] ik de wijk heb moeten nemen, uit hoofde der aardbevingen welke zich hier sedert eergisteren zoo onophoudelijk als hev[ig] doen gevoelen. Onder andere is die van eergisteren verschrikkeli[jk] en langdurig geweest; een gedeelte der muren van het Cau Coule, drie moskeen en een antal huizen zijn door dezelv[e] omgeworpen. Men ziet angstvallig op de toekomst, en de g[e]heele bevolking, Franken, Joden, Grieken, Turken, is ve[r]pligt geweest op de plaatsen achter de huizen, in de tuinen of op schuiten, tenten op te slaan.

„Om onze ramp nog te vermeerderen, zoo regent het sede[rt] gisteren gestadig en doet zulks ons veel ongemak lijden in on[ze] tenten, welke wij niet zonder gevaar kunnen verlaten, want de steenen huizen zijn zoodanig gescheurd, dat zij noodwendi[g] bij den eersten hevigen schok moeten instorten.—Op dit oogen[-] blik komt er iemand bij den Pacha met het stellige berigt, da[t]

kleine stad Drama reeds geheel en al het onderst boven ge- d is. Al de omliggende dorpen zijn insgelijks min of meer chadigd. Een berg, op eenen afstand van nagenoeg vier en gelegen, is gespleten en levert het wonderbare schouwspel eene soort van vloed, welke niet minder ijzing verwekt r de roode kleur van deszelfs wateren, als door het vreesselijk ruisch waarmede dezelve voortstroomt. Ook Cavala heeft l geleden, maar op verre na zoo veel niet als Drama, en zelfs Seres, hetwelk veel schade heeft en waar vele menschen gekomen zijn.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL, 10 junij jl.

De Sultan en al de grooten des rijks zijn op den *Raphaël* n boord geweest. Nopens de te rug zending der Russi- e gevangenen hoort men hier het volgende: De Groot- zier had bij de Russen om het ontslag van zekeren Turk ngehouden en hetzelve verkregen. Naauwelijks vernam de ltan dit, of hij ontsloeg uit eigen beweging honderd ge- ngenen en zond dezelve naar Odessa. Voor eenige da- n is het hoofd van *Mehmed* - Bei van Aleppo herwaarts bragt; zijn broeder *Mustapha*, de Kapidschi - Baschi, die den Bostandschi - Baschi in hechtenis zat, is desgelijks, misdadig aanhanger der janitsaren, onthoofd geworden en n kop bij dien zijns broeders gelegd. Behalve deze staat- ndige reden, moeten verscheidene onregtvaardigheden, door ze lieden gepleegd, de oorzaken hunner straf geweest n. — Van den 25sten Mei tot den 11den Juni zijn hier 24 hepen, onder verschillende vlaggen, binnengeloopen. (Men t dat bovenstaande brief dezelfde dagteekening heeft en or een gedeelte dezelfde daadzaken bevat, als de reeds kend gewordene; intusschen behelst hij daarnevens onder heidene nog onbekend geblevene, wetenswaardige bijzon- rheden. Dit is meestal het geval met de correspondentie afgelegene plaatsen, waar geene nieuwspapieren bestaan.)

Men heeft in Petersburg de tijding, dat de bevelhebber n het fragat *Raphaël*, de kapitein *Stroikinoff*, dit schip, eene schandelijke wijze, en zonder eenigen tegenstand bieden, aan den vijand heeft overgegeven, officieel aan- ekondigd. [In Konstantinopel wilde men onderrigt zijn, at deze bevelhebber geen geboren Rus zoude wezen.]

Uit Warschau wordt van den 2den Julij gemeld, dat . M. de Keizer van Rusland, bij besluit van den eersten uni, in aanmerking nemende de groote diensten, welke Z. . H. de grootvorst *Konstantijn* Cezarwitz, aan het koningrijk olen heeft bewezen, ettelijke ambten, welke nog niet be oorden tot het vorstendom Lowicz, 't welk den grootvorst oor wijlen Keizer *Alexander* was geschonken, met hetzelve eeft vereenigd, ten einde in vrijen eigendom aan zijne er en over te gaan. De tegenwoordige echtgenoote van den groot orst *Konstantijn* voert den titel van vorstin *van Lowicz*.]

MENGELINGEN.

OPMERKINGEN OVER DE BEVOLKING VAN HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN

door A. Quetelet, *Lid van het Koninklijk Nederlandsch Instituut en Hoogleeraar te Brussel.*

Wij moeten, zoo als ik reeds vroeger heb doen opmerken, betreuren, dat wij niet dan op eene onvolmaakte wijze de bevolking van ons Koningrijk kennen, welke kennis echter, als de grondslag van alle statistische nasporingen moet aangemerkt worden.

Het schijnt dat de begrooting, welke wij bezitten, over het algemeen te laag is. Niettegenstaande dezen staat van onzekerheid, kan men gemakkelijk zien, dat de bevolking jaarlijks zeer aanzienlijke vermeerderingen ondergaat; deze vermeerderingen zijn, dooreen gerekend, in de vijf jaren, welke 1828 vooraf zijn gegaan, 10,982 zielen op iedere millioen ingezetenen geweest, en overtreffen een weinig de getallen, welke men voor *Rusland* en *Oostenrijk* verkrijgt. De heer *Dupin* schat de jaarlijksche aanwinst van *Groot-Brittanje* op 16,667 zielen op elke millioen ingezetenen, en die van *Frankrijk* op 6,536.

Indien de tegenwoordige vermeerdering van de bevolking der *Nederlanden* in dezelfde verhouding voortging, zoude er, hoe gering dezelve ook schijnt te zijn, uit voortvloeijen, dat het getal der ingezetenen, welke het Koningrijk bewonen, zich

dubbel zoude bevinden na 63 jaren,
driedubbel » 100 »
vierdubbel » 127 »
vijfdubbel » 147 »

zoodat, voor dat er eene eeuw verloopen was, onze bevolking gelijk zoude zijn met die, welke *Groot-Brittanje* tegenwoordig bezit, en vóór den afloop van een en een halve eeuw dezelve met die van *Frankrijk* gelijk zoude staan. Het zoude daarenboven gebeuren, dat er naauwelijks meer dan drie à vier eeuwen (377 jaren) zoude noodig zijn, om de bevolking der *Nederlanden* die van *Frankrijk* te doen evenaren, indien men acht slaat op de jaarlijksche vermeerdering, welke laatstgenoemd rijk van zijnen kant ontvangt, en op dit tijdstip *zouden de beide ieder eene bevolking van meer dan 368 millioenen inge hebben; hetgeen bijna 60 maal onze tegenwoordige bevolk maakt!* ontzettend getal, hetwelk zoude kunnen doen versch indien men geene acht sloeg op den gang der natuur, welke wikkeling van het menschelijke geslacht zoude tegenh zoodra deze ontwikkeling schadelijk zoude kunnen worden als het bewezen is, dat zij dezelve doet verhaasten, verliezen te herstellen, welke oorlogen en andere vern geessels hebben veroorzaakt. Eene aanhoudende toenemin bevolking kan niet anders beschouwd worden, dan al zuiver wiskundige onderstelling; het is echter voorzigti de wetten geene te vroege ontwikkeling aanmoedigen, wel is waar zoude eindigen door zich zelve te doen oph maar misschien eerst na beklagenswaardige nadeelen vo maatschappij.

Indien eene snelle ontwikkeling der bevolking niet altijd weldaad is, toont dezelve ten minste eenen dadelijken sta welvaart aan. De boom, welke overtoedige bladeren ol kelt, zelfs wanneer hij geene vruchten draagt, beschuldig de dorheid van den grond, die hem voedt, maar veeleer gebrek aan opkweeking, welke eene bekwame hand hem kunnen geven. Het is daarenboven erkend, dat de bev zich over het algemeen ontwikkelt, naarmate der voortbr len. Laat ons de oogen slaan op het navolgend tafereel. Wij er de meest belangrijke gevolgtrekkingen uit kunnen afle de getallen, welke er in bijeengebragt zijn, zijn de uit van veele jaren waarneming.

	Nederlanden.		*Frankrijk.*	*Groot Bri*
100 geboorte op de	2807	ingezet.	3168	3534
100 sterfgevallen	3981	—	4000	5780
100 huwelijken	13,150	—	13,490	13,333
100 —	468	geboorte	426	935

Men ziet dat de huwelijken in ons land talrijker zijn d onze naburen, zij zijn te gelijker tijd meer vruchtbaar; de sterfgevallen, welke ten naasten bij hetzelfde getal a *Frankrijk* bedragen, overtreffen verre die van *Groot-Britt* De onevenredigheid is opmerkenswaardig; dezelve is o veer in verhouding als *3* tot 2. Alzoo brengt *Groot Britt* minder voort dan ons land, maar de vruchten zijn er du mer; het geeft het licht aan minder burgers, maar het bel ze beter. Het is daardoor, dat gemeld land zoo zeer in b king toeneemt, en deze toeneming is geheel in deszelfs deel; want indien de vruchtbaarheid er geringer is, zij nuttige menschen er talrijker en de geslachten hernieuwe zich zoo dikwijls niet tot schade der natie. De mensch gedurende de eerste jaren ten koste der maatschappij; hij m eene schuld, waarvan hij zich eenmaal moet kwijten; en dien hij bezwijkt, alvorens hij geslaagd is zulks te doen, zijn aanwezen voor zijne medeburgers eerder een last dan weldaad geweest. Wil men weten wat hij kost; laat on laagste prijzen nemen.

Ik vind, dat het onderhoud van een kind in de gestic van het koningrijk, sedert de geboorte tot aan den onder van 12 à 16 jaren in 1821, dooreengerekend bedroeg 52 gevolgelijk heeft ieder persoon, die de kindsheid te boven k eene soort van schuld gemaakt, waarvan het *minimum* 52 bedraagt, als het ware betaald door de maatschappij voor onderhoud van het kind, hetwelk men aan de weldadig overgeeft; nu worden er jaarlijks in de Nederlanden meer 210,000 kinderen geboren, waarvan $\frac{9}{20}$ weggerukt worden, dat zij zich nuttig hebben kunnen maken; deze 94,500 o lukkigen kunnen beschouwd worden, als even zoo veele vre de vrienden, die, zonder vermogen en zonder nijverheid, zijn komen nemen aan de verteering, en die zich vervol terug begeven, zonder ander spoor van hun verblijf te l dan een droevig vaarwel en altijd durende betreuring! *De gaaf, welke zij veroorzaakt hebben, zonder nog den tij rekening te brengen, aan hen ten koste gelegd, vertegenwoo de ontzettende som van ongeveer 50 millioenen gulden, da te zeggen, meer dan twee derde van de inkomsten van den st* Indien men van den anderen kant in aanmerking neem smarten, welke zulke verliezen moeten veroorzaken, smar waartegen geene menschelijke opofferingen kunnen opwe zal men gevoelen, hoezeer dit onderwerp waardig is, om overdenkingen van den staatsman en van den vriend der m schen bezig te houden. Ik heb in de voorgaande bereke geene acht geslagen, op de ongelijkheid van ouderdom, wa de kinderen sterven; maar deze ongelijkheid wordt meer opgewogen door het meerdere der kosten, welke een kind oorzaakt, dat buiten de godshuizen wordt groot gebragt, de kosten van onderwijs en andere uitgaven, welke het te zoude aanloopen op te tellen. De voorspoed der landen bes dan minder in de vermenigvuldiging, dan wel in het beh der personen, welke dezelve bewonen. Men begrijpt alzoo, het van het hoogste aanbelang is, dat men met gestrenghei wetten handhave, welke strekken, om de oorzaken der ste lijkheid te verwijderen, zoo als de wetten op de koepok in ting, de gezondheidstoestand der steden, enz., maar ook men de nasporingen aanmoedige, welke de behouding van menschelijk geslacht ten doel hebben, en dat men deze na ringen zelfs door belooningen uitlokte.

Het zoude belangrijk zijn te kunnen opklimmen tot de oorza welke *Groot-Brittanje* in de voordeelige stelling plaatsen, we wij zoo even hebben aangeduid. Zonder twijfel moeten de delijkheid en de overvloed der voortbrengselen voor een g deel daarin in rekening komen. Wij twijfelen ook geens of het nadeel, hetwelk onze verhoudingen aantoonen, is schijnbaar dan wel wezenlijk. Laat ons inderdaad eens onderstellen, dat de bevolking van ons land, welke in de

die men er van uitgeeft, ons te zwak toeschijnt, ten ... onbekend ware, en dat men geene zekere kennis ... dan van de jaarlijksche getallen der geboorten, sterfgevallen ... huwelijken. Men zoude, door middel dezer getallen, ... nkeurig de hoegrootheid der bevolking kunnen bepalen ... zoude ten dien einde onderstellingen moeten maken ... waarde; vervolgens, van deze verschillende onder... uitgaande, de betrekkingen zoeken tusschen de be... en de geboorten, sterfgevallen en huwelijken. De vergelijking van deze verhoudingen, met die in de naburige landen ... kregen, zoude ons eene aannaderende uitkomst doen ... van die, welke wij zoeken.

... hebben nu deze berekening gemaakt, welke wij hier me...

	Ingezetenen op de		
...*bevolking.*	100 *geboorten.*	100 *sterfgev.*	100 *huwelijken.*
...,000,000.	2481.	3517.	11,621.
4,500,000.	2729.	3869.	12,789.
6,000,000.	2977.	4221.	13,945.
6,500,000.	3225.	4572.	15,108.
7,000,000.	3743.	4929.	16,270.

... hebben in onze berekening de middeltermen aangenomen, ... kt uit 10 jaren waarneming van *1815* tot *1825*, volgens ... ele stukken, uitgegeven door de *Commissie tot de Statistiek.* ... iddelwaarde der bevolking was van *5,659,385* personen; ... wij vreezen niet te zeggen, dat men de raming had moe... ngen op ten minste *6,000,000* en dan zouden de verhou... , zoo als wij in de voorgaande tafel opgegeven hebben, ... re overeenstemming komen met de bij onze naburen ge... ne verhoudingen.

... e schatting zoude dan de bevolking met ongeveer *350,000* ... vermeerderen; waarde, die zonder twijfel nog te zwak ... aar dezelve zoude meer overeenstemming aanbieden met de ... van sterfelijkheid. Men vindt inderdaad, dat het waar... ijke leven in *Frankrijk* is van *20* à *21* jaren; in ons land ... tot *23*, en in *Engeland* van *27* tot *28*; dat is te zeggen, ... die tijdstippen de personen, welke ter zelfder tijd gebo... , op de helft verminderen.

Brussel, ... A. QUETELET.
...*ecember 1828.*

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Doorgezeild.

...ov. 22—Amerik. schip .... John Hammond, van Manilla, naar ...ton.

BATAVIA.

Aangekomen.

...ov. 23—brik *Maas Jeman*, Massen Goot, van Bantam den 22sten november.

Vertrokken.

...ov. 24—bark *Alliance*, T. A. Laming, naar Riouw.—brik *Passekan*, ... Ngauwsoeij, naar Pekalongang.—bark *Sheva*, Said Osman Habassij, naar ...ka, passagiers: de heeren Schultz, P. J. Allix en vrouw, mevrouw M. E. ...waldo weduwe wijlen C. A. Fisser.
...ov. 25—brik *Jeannette*, A. J. Meulenaar, naar Antwerpen, passagiers: ...fficieren.—schoener *Dolphijn*, C. Kemish, naar Soerabaija, passagiers de ... A. van der Wijss.

Schepen liggende ter reede.

...Zr. Ms. fregat *Bellona*; korvet *Anna Paulowna*; schepen Helena Christina, ...door Rachman, Lord Minto, Fannij, Sophia, Jessij, Susanna; brikken ...nghoei, Foengfie, Kallemaas, Kinglionig, Pekalongang, Onderneming, ...ble, Maas Jeman; barken Experiment, Boeroeng; schoeners Laju, Per..., Fatthalbair, Anna Geertruida.—Eng. brik Alexander.—Russisch schip ...oopoe.—Arab. brik Karlo.

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	BATAVIA		SAMARANG		SOERABA...	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cen...*
Tarwenbrood de 14 oncen.	"	25	"	30	"	3...
Varkens-vleesch het katje.	"	26	"	40	"	3...
Ossen-vleesch het pond	"	20	"	18	"	1...

MARKTPRIJZEN.

	Batavia.		Samarang.		Sorrabaija.	
	guld.	cents.	guld.	cents.	guld.	cents.
lapper - olie per takker of 33 bottels	9	40	7	80	4	70
em per bottel	,,	35	,,	26	,,	,,
atjang - olie per takker .	6	60	4	80	4	35
em per bottel	,,	25	,,	16	,,	,,
empel - olie per pikel .	,,	,,	33	,,	18	,,
jst per koijang	100	,,	96	,,	75	,,
em per gantang . . .	,,	45	,,	22	,,	22
offij per koijang . . .	,,	,,	,,	,,	600	,,
andhout de vadem van 18 voeten op 6	14	60	9	,,	11 à 12	,,

EDICTALE CITATIEN.

Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie Batavia, op het daartoe door den Advokaat Fiskaal O. bij denzelven Raad, in dato 12 november 1829, rekeste gedaan verzoek, hebben verleend appointement n citatie bij edicte *ad valvas curiæ*, op en tegen alle genen, die vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of etentie te hebben op de hier ondervolgende, zijnde verschietende gelden der verevende desolate boedelkamer, elke, ondanks de daartoe gedane oproeping, door de elanghebbenden onafgehaald zijn gebleven, dan wel daarn bij vonnis geene toewijzing aan iemand is gedaan, s van wijlen

G. J. Ten Dall	. . . .	*f* 66: 90
A. de Nijs jr.	. . . .	– 49: 99½
Ede Cornelissen	. . . .	– 82: 50
C. J. Jonker	. . . .	– 744: 89
C. F. Frahm	. . . .	– 60: 25
M. C. Potmans	. . . .	– 14: 62½
A. Haste	. . . .	– 44: 88
J. van den Boogaardt	. . . .	– 562: 30

Zoo is het, dat ik ondergeteekende, deurwaarder en ezworen exploiteur bij den Raad van Justitie te Batavia, ij deze voor de eerste maal dagvaar alle diegenen, welke ermeenen mogten eenig regt, actie, aanspraak of pretene op de hier bovengenoemde gelden te hebben, om op donderdag, die zijn zal den 31sten december 1829, sorgens ten half acht ure, in persoon dan wel bij gegtigden te compareren ter openbare rolle van meergenoemden Raad, ten einde hun vermeend regt en pretentie instituëren, en te aanhooren zoodanigen eisch en conlusie, als door den Advokaat Fiskaal R. O. zal worden edaan en genomen, tot toewijzing van meergenoemde gelen aan den Lande, daarop te antwoorden en voorts te rocederen als naar regten, sub pœne tegen de nalatigen f non-comparanten, dat zij zullen worden verklaard van un regt en pretentie te zijn verstoken, en hun deswege al worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus geaffiecheerd en gepubliceerd, na voorgaanden lokslag van de puije van het raadhuis, te Batavia den osten november 1829.

De deurwaarder en gezworen exploiteur bij den Raad voornoemd,
SCHOUTEN.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

De Nijs, Brown en Co. hebben ontvangen per Alexaner, van Engeland, fraaije gekleurde fijne tjellies en ginangs, superieure zadels compleet, en eenige oxhoofden beste cognac brandewijn.

—Op vendutie van vrijdag den 27sten dezer, zullen mede verkocht worden, een bijzonder goede scheeps-chronometer, gouden cilinder en patent lever horologien, vier extra fraaije schilderijen in olieverf en eenige houtwerken.

GEBOORTEN.

Heden verloste van eene dochter, de geliefde echtgenoote van

F. de Chauvigny de Blot.

Batavia, *23 november 1829.*

STERFGEVALLEN.

Heden overleed alhier aan de gevolgen eener rotkoorts, mijne tedergeliefde echtgenoote *Maria Jacoba Jonkers*, in den ouderdom van 23 jaren.

Makasser, LOEKEMEIJER,
15 september 1829. *Luit. ter zee 1ste klasse.*

—Heden ontving ik met de diepste smart de be tijding, dat mijn dierbare zoon *Adriaan Davi de Groot*, in leven secretaris voor de inlands ter algemeene secretarie alhier, den 10den j Utrecht, aan de gevolgen van zijn langdurig lijde leden is, in de jeugdige leeftijd van naauwelijks

Batavia, L. C. J. HORA SICCA
23 november 1829. weduwe *Cornets de Gr*

—Heden stierf mijn waarde echtgenoote *O. C. Bl* kapitein bij het corps invalieden. Die iets te pre heeft, gelieve zich te adresseren bij de testa executrice, binnen den tijd van één maand.

Soerabaija, Wed. BLOMH
den 15den november 1829. geb. *van Ley*

NAGELATEN BOEDELS.

De weeskamer te Batavia verzoekt elk en een die iets te vorderen heeft van, dan wel verschu aan de boedels van wijlen *H. G. Lisander*, schout bij de werf; *C. T. Senn van Basel*, pa perzoon; *H. van der Lelie*, gewezen matroos schip Mercator; *W. Ladbrooke*, zeevarende; *Goldman*, matroos 1ste klasse van Z. M. Rooi-kan boot no. 8; *W. F. Savelkouls*, gewezen kwartie ter bij de koloniale marine; *P. Muller*, matroo klasse van Z. M. schoener Castor; *G. Branden* matroos 1ste klasse; *C. Dohn* en *J. P. Hofheins* trozen 3de klasse van Z. M. brik Dourga; en *J. N* gepensioneerd huzaar, daarvan aan haar aangifte taling te doen, binnen den tijd van drie maanden rekend van heden.

Batavia, *De secretaris*,
den 23sten november 1829. L. STEITZ.

—Alle degenen, welke iets te vorderen hebben va verschuldigd zijn aan den boedel van den extesta overleden tolk der chinesche natie *Khouw Tjengs* worden verzocht, daarvan aangifte of betaling te d aan het kollegie van boedelmeesteren, uiterlijk bi den tijd van drie maanden.

Batavia, *De secretaris*,
den 24sten nov. 1829. C. A. G. ROMSWINC

POST-KANTOOR.

BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat brieven paket voor Nederland, per het schip HEL CHRISTINA, kapitein *B. J. Martens*, op aanstaa zaturdag den 28sten dezer, uiterlijk te twaalf ure, worden gesloten.

Batavia, *De postmeeste*
den 25sten nov. 1829. P. A. BIK.

VERTREKKENDE PERSONE

De chirurgijn - majoor der expeditionnaire afdee doctor *Lindt*, repatrieert.

—*R. Taylor*, intends leaving Java.

—De gepensioneerde luitenant kolonel *van Caste* familie repatrieert.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGE

Te huur, de landen Bakassie, Oedjong Minting, te bevragen bij den eigenaar.

L. HEUKEVLUG

—Met ultimo december 1829 te huur, de helft in land Oedjong Krawang; te bevragen bij den adminis teur des boedels van *Johannes Hommes*.

L. HEUKEVLUG

Batavia, *23 november 1829.*

—Het *gecostumeerd bal*, door de Directie der Soci de Harmonie bepaald op zaturdag den 5 december uithoofde van tusschenkomende omstandigheden, gesteld tot op zaturdag den 12den daaraanvolgende.

Batavia, *De Secretaris*,
SCHIFF.

Te BATAVIA, ter LANDS DRUKRIJ KE